

BROOD EN SPELEN

nieuwe perspectieven
voor het platteland

Prijsvraag Brood en Spelen*

Nieuwe perspectieven voor het platteland

De grote veranderingen van deze tijd spelen zich af op het platteland. De agrarische sector krijgt te maken met een nieuwe werkelijkheid. De voedselproductie die altijd hoog en standvastig is geweest loopt tegen grenzen aan. Grenzen aan de ruimtelijke impact van landbouw, de milieubelasting en het dierenwelzijn, maar ook aan de bedrijfsvoering van de boeren zelf. Vernieuwing is broodnodig.

Er leven vele goede ideeën onder grond-eigenaren. Tal van innovaties op het gebied van voedsel, water, bodem, gezondheid, korte ketens en duurzaamheid zijn al in gang gezet. De prijsvraag *Brood en Spelen* wil deze vernieuwende ontwikkelingen stimuleren. Nauwe samenwerking met ontwerpers kan de ideeën concreet maken. Samen kunnen zij er voor zorgen dat bedenkers, landschap en gemeenschap profijt hebben van de innovaties.

Het platteland is ook op andere vlakken volop in beweging. De bevolking vergrijsjt en krimpt; de ecologische en cultuurhistorische waarde van het landschap neemt

**'Brood' verwijst naar het platteland als gebied waar het voedsel geproduceerd wordt. Het refereert ook aan de ondernemerszin en de broodnodige gezonde leefomgeving voor mens, dier en plant. 'Spelen' staat voor de rust en ruimte die het platteland biedt. Spelen is bovendien experimenteren.

af, terwijl het recreatieve gebruik van het platteland juist sterk groeit. Hier botst de romantische blik met de efficiency van het productielandschap. Het platteland is ook het terrein waar de maatregelen tegen klimaatverandering vorm krijgen - zonne-akkers, windmolenparken, bio-massa-installaties. Energietransitie en de wateropgave kunnen niet in de stad opgelost worden. Deze opgave vraagt om een combinatie van innovatie en veel ruimte. Het platteland biedt beide.

Rijksbouwmeester Floris Alkemade:

'Er is een omslag nodig op het platteland. De opgaven zijn echter zo complex dat boeren dit niet alleen kunnen oplossen. Met deze prijsvraag willen we ontwerpkracht en gerichte kennis toevoegen, zodat we het platteland weer kunnen ervaren zoals we het zo graag zien: een beter verdienmodel voor boeren en een duurzaam en aantrekkelijk ingericht landschap voor natuur en recreatie. Kortom: Brood en Spelen.'

Hoe ziet de toekomst van het platteland eruit?

De prijsvraag *Brood en Spelen* doet een beroep op boeren en ondernemende grondeigenaren: ontwikkel samen met ontwerpers en anderen met vernieuwende ideeën perspectieven voor het platteland. Want kennis, lef en bedrevenheid moeten komen van de mensen die er werken en leven. De prijsvraag biedt gelegenheid en budget om de ideeën uit te werken.

Wat is de opdracht?

Met de prijsvraag *Brood en Spelen* roepen we grondeigenaren en ontwerpers op om samen radicale, realistische en realiseerbare ruimtelijke voorstellen uit te werken voor de grote opgaven waar het platteland voor staat. Juist omdat er zoveel tegelijkertijd speelt op het platteland vragen we

van de deelnemers om een voorstel dat meerdere vraagstukken aangaat. Geen eendimensionale oplossingen dus, maar een 'grensoverschrijdende' visie.

'Zoek het experiment en laat je niet beperken door vanzelfsprekendheden'

Waar?

De zandgronden van de provincies Noord Brabant, Gelderland en Overijssel zijn gekozen als locatie van de prijsvraag. Hier dienen zich de opgaven en de kansen aan: de zorg voor een gezonde leefomgeving en het behoud van het cultuurlandschap; de verduurzaming van de voedselketen en de energievoorziening; de ontwikkeling van nieuwe (agrarische) bedrijvigheid en van nieuwe functies voor oude stallen; het inspelen op de vergrijzing; investeren in leefbaarheid en nieuwe sociale samenwerking als coöperaties.

Brood en Spelen bestaat uit twee parallel lopende prijsvragen.

Twee rondes

De eerste ronde van *Brood en Spelen* heeft het karakter van een ideeën prijsvraag. In deze ronde geven multidisciplinaire teams hun visie op de toekomst van het platteland. Zij koppelen deze visie aan een idee voor een concreet project. Een jury onder voorzitterschap van Rijksbouwmeester Floris Alkemade selecteert zestien teams voor de tweede ronde. In deze ronde werken de geselecteerde teams de visie uit.

Wie kan er meedoen?

Brood en Spelen is een ontwerp prijsvraag voor teams. Om recht te doen aan de complexiteit van de opdracht en te zorgen voor kruisbestuiving is het belangrijk dat mensen uit verschillende vakgebieden samen een team vormen. Teams bestaan uit:

- Grondeigenaren, zoals (agrarisch) ondernemers met bezit op het platteland; coalities of coöperaties van boeren of andere ondernemers; particulier grondbezitters; landgoedbeheerders en/of -eigenaren; organisaties voor natuurbeheer.

Berno Strootman, Rijksadviseur voor het Landschap:

'Wij zetten in op het matchen van grondeigenaren met ontwerpers. Zij moeten de spil vormen van een breed samengesteld team, dat voorstellen bedenkt om de omwenteling op het platteland handen en voeten te geven. De grondeigenaren zijn belangrijk. Zij weten wat er speelt, zij hebben ideeën en een plek om die te realiseren. Ontwerpers hebben het vermogen om losse opgaven te doordenken en te combineren tot een nieuw concept. Dat is in deze opgave een onmisbare component.'

• Ontwerpers, zoals landschapsarchitecten, (social) designers, architecten, stedenbouwkundigen, productontwerpers, kunstenaars.

De teams kunnen aangevuld worden met andere professionals of belanghebbers met innovatieve ideeën voor de transformatie van het platteland, zoals adviseurs of ondernemers op het gebied van landbouw, bedrijfskunde, (plan) economie, energie, voedsel, landschap, sociologie, filosofie, natuurontwikkeling, of andere disciplines.

Er zijn vele winnaars en er is geld

Brood en Spelen is een prachtige kans om echt iets bij te dragen aan de toekomst. Voor jezelf, je eigen bedrijf of leefomgeving en breder: nieuwe kansen scheppen voor mens en milieu.

De prijsvraag kent vele winnaars. Uit alle inzendingen kiest de jury zestien teams, acht per regio. Elk geselecteerd team krijgt een substantieel budget om het ingediende plan in de tweede ronde uit te werken: 25.000 euro. Dat is niet het enige. Er staat een keur aan experts klaar om de geselecteerde teams te ondersteunen. Deskundigen van de universiteit Wageningen.

Bestuurlijke experts die de olifantenpaadjes in de wet- en regelgeving kennen en je frustraties over bureaucratie kunnen besparen. Professionals en adviseurs met een groot en divers netwerk waar je je voordeel mee kan doen.

De initiatiefnemers en hun partners brengen je uiteindelijke plan breed onder de aandacht in de regio bij bestuurders en beslissers. Zij zullen zich sterk maken voor daadwerkelijke uitvoering van je idee.

Belangrijke data

Publicatie reglement do 1 maart 2018
Informatiebijeenkomsten Oost di 20 maart en wo 18 april 2018 (avond)
Informatiebijeenkomsten Zuid wo 21 maart en di 17 april 2018 (avond)
Sluiting registratie deelname ma 28 mei 2018
Sluiting inzendtermijn vr 1 juni 2018, 12.00 uur
Jurybeoordeling wo 20 juni en do 21 juni 2018
Bekendmaking resultaat 1e ronde wo 4 juli 2018
Startbijeenkomst 2e ronde september 2018
Kennis- en inspiratiebijeenkomsten oktober 2018
Eindpresentatie voor jury december 2018
Slotmanifestatie januari 2019

Op de hoogte blijven? Meld je aan voor de nieuwsbrief.

www.prijsvraagbroodenspelen.nl

ook voor:

Details voor deelname: het reglement en

Interessante opinies

Matching!

Informatie over de jury

Meet & Match

Vind nieuwe allianties en laat je inspireren door andere deelnemers. *Brood en Spelen* biedt hier ruimschoots gelegenheid toe met de Matchingsite en de speeddate-bijeenkomsten. Op de matchingsite van de prijsvraag kun je je profiel plaatsen en teamleden vinden via de profielen van de andere deelnemers.

Ontmoet elkaar ook in levenden lijve op de inspiratiedagen die in de regio's worden georganiseerd.

Initiatiefnemers

Brood en Spelen is een initiatief van het College van Rijksadviseurs (Rijksbouwmeester Floris Alkemade en Rijksadviseur voor het Landschap Berno Strootman), in samenwerking met de provincies Noord-Brabant, Overijssel en Gelderland, de ministeries van BZK en LNV, de Noord-Brabantse Waterschapsbond, het Groen Ontwikkelfonds Brabant BV, ZLTO en de gemeente Deurne. Het initiatief wordt ondersteund door waterschappen Rijn en IJssel en Vechtstromen en de 22 gemeenten van de Brabantse Taskforce VAB's. diverse partijen leveren als partner een bijdrage in kennis en ondersteuning, zoals Wageningen University&Research en het Kadaster.

Colofon

Tekst: Marijke Bovens

Ontwerp: Ivo Schmetz (310k.nl)

Fotografie: Henk Wildschut, Rufus de Vries

Druk: De Raddraaier

Februari 2018

Een beter verdienmodel voor de boeren én een landschap zoals we het graag zien: Brood en Spelen. Grondeigenaren en ontwerpers kunnen samen voor een omslag zorgen.

---

www.prijsvraagbroodenspelen.nl
info@prijsvraagbroodenspelen.nl

 @_Broodenspelen
 /prijsvraagbroodenspelen
 /prijsvraagbroodenspelen

